

Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych województwa kujawsko-pomorskiego
Etap wojewódzki – 14 marca 2023 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/40

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod – ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój zestaw jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy **składa się z 20 zadań**. Jeżeli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś ten fakt szkolnej komisji konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia zadań.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma.
6. **Zadania 1-2 oraz 4-16 są zadaniami jednokrotnego** wyboru. Poprawną odpowiedź zaznacz kółkiem.
7. W zadaniu **17** oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz **P** – jeśli zdanie jest prawdziwe lub **F** – jeśli jest fałszywe.
8. Zadania **18-20** to zadania otwarte.
9. Nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
10. W trakcie konkursu obowiązuje zakaz korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych oraz kalkulatorów.
11. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60 minut**. **Po zapoznaniu się z instrukcją zostanie podany faktyczny czas rozpoczęcia i zakończenia pracy z arkuszem.**
12. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
13. Łącznie za test można otrzymać 40 punktów.

1. Dobierz postać z „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza, o której mowa: (4 p.)

- a) wygłosił naukę o grzeczności, w jego domu rozgrywa się większość wydarzeń w trakcie akcji „Pana Tadeusza” 5
- b) była córką Ewy Horeszkówny, jest „tajemniczą nimfą”, która „gęsi pasie” 2
- c) przechwalała się swoją znajomością Petersburga i znajomościami z pobytu w tym mieście 1
- d) kochał się w Ewie Horeszkównie, wstąpił do zakonu bernardynów 4

- 1. Telimena
- 2. Zosia
- 3. Maciek Dobrzyński
- 4. Jacek Soplica
- 5. Sędzia Soplica
- 6. Rejent

2. Ksiądz Robak był emisariuszem, co oznacza, że: (1 p.)

- a) z racji wysokiego stanowiska mógł rozsądzać spory między szlachtą
- b) przewoził tajne wiadomości i rozkazy pomiędzy zaborami
- c) zbierał datki na zakon bernardynów
- d) jako sprzymierzeniec Moskali zabił Stolnika

3. Zaznacz dwie **nieprawdziwe** odpowiedzi o poniższych słowach: (2 p.)

„Udało mi się nieraz do kraju przedzierać.
Rozkazy wodzów nosić, wiadomości zbierać.
Układać zmowy- znają i Galicyjanie
Ten kaptur mnisi- znają i Wielkopolanie!
Pracowałem przy taczkach rok w pruskiej fortecy,
Trzy razy Moskwa kijmi zraniła me plecy.
Raz już wiedli na Sybir”

- a) wskazują, że ksiądz Robak działał i był ścigany tylko w zaborach rosyjskim i pruskim
- b) pokazują, że ksiądz działał we wszystkich zaborach
- c) przedstawiają księdza Robaka jako prowadzącego działalność konspiracyjną
- d) ukazują Jacka Soplicę jako cwaniaka i zawadiakę

4. Które słowa **nie dotyczą** Jacka Soplicy: (1 p.)

- a) „Nie posiadał nic prócz kawałka roli, szabli, wielkich wąsów od ucha do ucha”
- b) „Uroiło mu się zostać pańskim zięciem”
- c) „Rodzinę Sopliców miał jakby w dowództwie i trzystu ich kreskami rządzi wedle woli”
- d) „Lubił widoki niezwykle i nowe, zwał je romansowymi”

5. Przedstawiony poniżej fragment „Pana Tadeusza” dotyczy: (1 p.)

- a) ruchów żołnierzy rosyjskich, którzy w skupieniu szukają kryjówek przed bitwą
- b) spersonifikowanych drzew polskich, (grabów, buków, brzoź), którymi zafascynowany jest Tadeusz
- c) uczestników zaręczyn Zosi i Tadeusza tańczących poloneza w finałowej scenie
- d) grzybiarzy

„Był gaj z rzadka zarosły, wysłany murawą;
Po jej kobiercach, na wskroś białych Pniów brzoźowych,
Pod namiotem obwisłych gałęzi majowych,
Snuło się mnóstwo kształtów, których dziwne ruchy,
Niby tańce, i dziwny ubiór: istne duchy
Błądzące po księżycu. Tamci w czarnych, ciasnych,
Ci w długich, rozpuszczonych szatach jak śnieg jasnych;
Tamten pod kapeluszem jak obręcz szerokim,
Ten z gołą głową; inni, jak gdyby obłokiem
Obwiani, idąc, na wiatr puszczają zasłony,
Ciągące się za głową jak komet ogony.
Każdy w innej postawie: ten przyrósł do ziemi,
Tylko oczyma kręci na dół spuszczeni;
Ów, patrząc wprost przed siebie, niby senny kroczy
Jak po linie, ni w prawo, ni w lewo nie zboczy;
Wszyscy zaś ciągle w różne schylają się strony
Aż do ziemi, jak gdyby wybijać pokłony.
Jeżeli się przybliżą albo się spotkają,
Ani mówią do siebie, ani się witają,
Głęboko zadumani, w siebie pogrążeni.
Hrabia widział w nich obraz elizejskich cieni,
Które chociaż boleściom, troskom niedostępne,
Błąkają się spokojne, ciche, lecz posepne.”

6. Zaznacz **nieprawidłową** odpowiedź: W powyższym fragmencie „Pana Tadeusza” autor zastosował: (1 p.)

- a) metafory, porównania, wyliczenia
- b) liczne anafory
- c) rymy żeńskie, parzyste
- d) przerzutnie

7. Poniższa ilustracja Andriollego dotyczy: (1 p.)

- a) działalności Jacka Soplicy jako emisariusza
- b) sceny w karczmie Jankiela, który chętnie uczestniczył w działaniach narodowościowych
- c) agitacji księdza Robaka wśród szlachty zaściankowej
- d) wszystkie odpowiedzi są poprawne

„«Chwalicie mą tabakę, Mości Dobrodzieje,
Obaczcież, co się wewnątrz tabakierki
dzieje.»

Tu, wycierając chustką zabrudzone denko,
Pokazał malowaną armją, maleńką
Jak rój much.»

„Pan Tadeusz” Księga IV

8. Połącz postacie z „Folwarku zwierzęcego” G. Orwella z ich opisami odnoszącymi się do świata ludzi. (4 p.)

- a) Przodownik pracy, jednostka bardzo zaangażowana w budowanie nowego ładu, chętna do pracy ponad siły, nie licząca się z własnym zdrowiem, gotowa do wszelkich poświęceń dla nowego systemu, w który wierzy. 3
- b) Szpieg, nie uczestniczy w zbiorowych zadaniach, pojawia się w różnych momentach, żeby dowiedzieć się, co się dzieje w grupie, jakie są nastroje. Za przekazywanie tych informacji otrzymuje nagrody. 6
- c) Autokratyczny władca, wprowadza terror, wykorzystuje pomysły swojego poprzednika jako swoje, od swojego sztabu oczekuje kłamstw, bezwzględności, dobry strateg (zawczasu przygotował bojówki, dzięki którym utrzymuje porządek oraz zatrudnił mówcę, który jest w stanie wytłumaczyć każdy absurd i niegodziwość jako działanie niezbędne dla utrzymania systemu). 5

d) Jednostka oddana sprawie, prawdziwy lider, reprezentujący daną ideę, pracująca dla dobra społeczności, pomysłowa, jest w stanie zastosować nowoczesne rozwiązania, aby przyniosły grupie konkretne korzyści; uczciwa, więc nie dostrzegająca knucia konkurentów w zdobywaniu władzy. 2

1. Gospodyni
2. Chyży
3. Bokser
4. osioł Beniamin
5. Napoleon
6. kruk Mojżesz

9. Zaznacz **nieprawdziwą** odpowiedź. Jaką rolę w powieści Orwella odgrywała pieśń „Bracia Zwierzęta”? (1 p.)

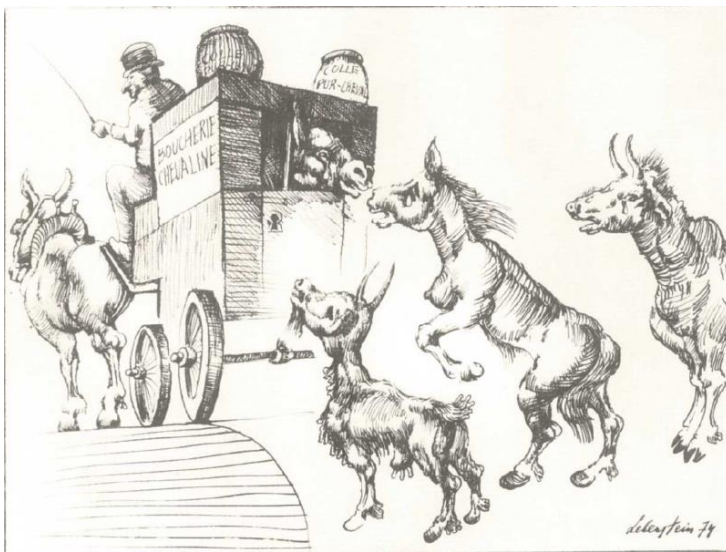
- a) jednoczyła zwierzęta w walce o lepsze jutro
- b) pielęgnowała pamięć o poprzednich pokoleniach, które przyśniły się Majorowi
- c) pozwalała przyjemniej spędzić niedzielne popołudnie
- d) dawała nadzieję na zakończenie „krwawej hańby” zwierząt

10. Zaznacz **nieprawdziwą** odpowiedź na temat „Folwarku zwierzęcego”: (1 p.)

- a) rewolucja na farmie pana Jonesa zaczyna się hasłami równości, braterstwa, wzajemnego poszanowania
- b) zwierzęta Jonesa orzekły, że wszystkie są równe, mają te same przywileje i te same obowiązki.
- c) zwierzęta na farmie wspólnie miały zarządzać gospodarstwem i korzystać z jego zasobów
- d) zwierzęta z farmy wspólnie ustaliły, że żadne zwierzę nie zabije innego zwierzęcia bez powodu

11. Która informacja na temat ilustracji Jana Lebensteina do „Folwarku zwierzęcego” wydanej przez „Oficynę Literacką” w 1990 roku jest **nieprawdziwa**? (1 p.)

- a) przedstawia wyjazd Boksera na leczenie do miasteczka
- b) ukazuje rozpacz klaczy Gospodyni, która przeczuwa, że nie zobaczy już przyjaciela
- c) przedstawia niepokój zwierząt zaalarmowanych przez osła Beniamina
- d) ukazuje konsekwencje autorytarnych działań Napoleona na farmie

12. Zaznacz poprawną odpowiedź: (1 p.)

W zdaniu: „O tej porze trawa w sadzie pokryła się strąconymi przez wiatr owocami”:

- a) występuje orzeczenie imienne
- b) wyraz „trawa” jest dopełnieniem
- c) „w sadzie” to okolicznik
- d) „tej”, „pokryła się” i „owocami” to przydawki

13. Zaznacz zestaw, w którym wszystkie nazwiska i pseudonimy odmieniono i zapisano prawidłowo: (1 p.)

- a) ilustracje Michała Andriolli, zdjęcia Broka
- b) piosenka Organka, powieść Orwella
- c) grafika Banksy, piosenka Kaczmarek
- d) ilustracje Michała Andriollego, powieść Orwella

14. Zaznacz poprawny zestaw odpowiedzi. (2 p.)

„Lilije” Adama Mickiewicza to	1.ballada,	ponieważ	a) jest utworem dydaktycznym, zawiera morał, zwierzęta są alegorią cech ludzkich
	2. baśń,		b) jest fantastycznym utworem epickim odwołującym się do folkloru, opowiada o zdarzeniach i siłach nadprzyrodzonych
	3. bajka,		c) jest to wierszowany utwór synkretyczny (łączy elementy liryki, epiki, dramatu) o niesamowitych wydarzeniach, często budzących grozę, w którym istotną rolę odgrywa przyroda

15. Co łączy grafikę Banksy’ego „Dziewczynka z balonikiem” i „Asiunię” Joanny Papuzińskiej? Zaznacz poprawną odpowiedź: (1 p.)

- a) podkreślenie potrzeby miłości, bezpieczeństwa i nadziei na lepszą przyszłość
- b) czarno-biały wizerunek dziewczynki z grafiki odzwierciedla trudny wojenny los Asiuni
- c) obaj artyści zwracają uwagę na trudny los dziecka w złym świecie
- d) wszystkie odpowiedzi są prawidłowe

16. Jaki polski film otrzymał w 2023 roku nominację do Oscara: (1 p.)

- a) „Ida” w reż. Pawła Pawlikowskiego
- b) „Idy marcowe” w reż. Jerzego Gruzy
- c) „IO” w reż. Jerzego Skolimowskiego
- d) „Johnny” w reż. Daniela Jaroszka

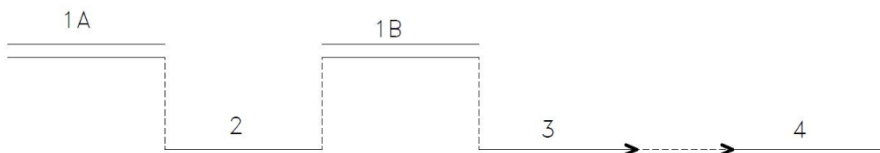
17. Określ, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe: (4 p.)

a) „ciemnozielony” i „narodowowyzwoleńczy” piszemy łącznie: P/F

b) wyrazy „ręcznik”, „podręczna”, „rękawicznik”, „wyręczyć”, „rękojmia” należą do tej samej rodziny wyrazów: P/F

c) dla wszystkich wyrazów z podpunktu „b)” wyrazem podstawowym, od którego zostały utworzone, jest „ręka”: P/F

d) zdaniu: „Ten, kto nie czyta książek, powinien mieć świadomość, że nigdy nie skorzysta z barwnego świata, który na niego czeka” odpowiada wykres: P/F

18. „Przeszłość to dziś, tylko cokolwiek dalej”. Wykorzystując słowa Cypriana Norwida, wyjaśnij, jakie znaczenie w teledysku „Fotograf Brok” Tomasza Organka ma kłama kompozycyjna przedstawiająca bohaterów w tym samym oknie? W tym zadaniu oceniana jest także poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna. (4 p.)

19. Jak rozumiesz poniższe słowa narratora Epilogu „Pana Tadeusza”? Czy to pragnienie jest charakterystyczne dla czasów, w których żył Adam Mickiewicz, czy te czasy wyprzedza? Uzasadnij odpowiedź. Zadbaj o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną. (4 p.)

„O, gdybym kiedy dożył tej pociechy,
Żeby te księgi zblądziły pod strzechy,
Żeby wieśniaczki, kręcąc kołowrotki (...)
Gdyby też wzięły na koniec do ręki
Te księgi , proste jako ich piosenki”

20. „...walcząc z człowiekiem, nie możemy się do niego upodobnić.” Co stało się z powyższym postulatem Majora w „Folwarku zwierzęcym”? W odpowiedzi wskaż konkretne sytuacje i zachowania z powieści oraz ich przenośne, uniwersalne sensory. Zadbaj także o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną. (4 p.)